

AINEKAVA ÜLDOSA	
Õppeaine nimetus	Eesti keel
Koostaja	Algõpetuse õppetool
Klass	1. klass
Õppeaine maht	8 tundi nädalas, 280 tundi aastas
ÕPPE-KASVATUSEESMÄRGID	
<p>Eesti keele õpetus taotleb, et õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpib mõtestatult lugema ja kirjutama võimetekohaseid eri liiki tekste; • õpib end koolis ja koolivälises suulises suhtluses selgelt väljenduma; • arendab oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust, omandab (esmasel) õigekirjaoskuse; • huvitub raamatutest ning loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust; • analüüsib tekste ja oma tegevust õpetaja juhiste kohaselt; • austab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja tahab õigesti kõnelda ja kirjutada; • õpib hankima teavet lastele määratud teatmeteostest, lasteportaalidest ja lasteajakirjadest ning lihtsamatest sõnaraamatutest. <p>Algklassilapse tahteline tähelepanu on vähepüsiv ning vajab tahtmatule tähelepanule ümberlülitumiseks huvi toetust. Õppeprotsessis kasutatakse aktiivõppe meetodeid (arutelu, ajurünnak, rollimäng, struktureeritud tegevus, rühma- ja paaris-tegevus jt) kus laps saab õppimise käigus olla aktiivne osaline ja omandab teadmisi ja oskusi suhteliselt kergemini ja kiiremini.</p>	
ÕPPESISU	
<p>Terviklikkus Kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine on omavahel seotud, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunni teema; • lugemispala; • situatsiooni kaudu. <p>Grammatikateema/õigekirjaküsimus tuleneb, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekstist; • lapse enda kirjutisest; • situatsioonist. <p>Teadlikkus Suunatakse lapsi oma keelekasutust jälgima, analüüsima, parandama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuidas ma kuulan, räägin, loen, kirjutan? • Mis mul tuleb hästi välja, mis halvemini? • Mida ma peaksin veel õppima? • Kes mind õpetada saab/ oskab? • Kuidas ma ise ennast aidata saan? <p>Suunatakse last nii enda kui kaaslaste kirjalikku tööd kontrollima ning parandama, et tekiks keeletunnetus ja harjumus mõelda oma töö õigsuse üle.</p> <p>Kommunikatiivsus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lastakse õpilastel õppetöö käigus omavahel suhelda – arutleda, analüüsida, otsida/ leida õigeid vastuseid, mingit infot jne. • Kuulatakse kaaslaste teemakohast arutelu, vestlust. • Arutletakse ja osaletakse ise teemakohastes vestlustes. • Kirjutatakse erinevaid tekste (jutuke, ümberjutustus, õnnitlus, kiri). <p>Suuline keelekasutus (<i>s.o kõnelemine ja kuulamine</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Häälikute eristamine sõnas (asukoht ja järjekord sõnas), häälikupikkuse eristamine. • Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine. Kaaslaste ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). • Kuuldud jutu (muinasjutu, lühijutu lapse elust jms) ümberjutustamine. Jutustamise jälgimine, hinnangu andmine jutustamisele. 	

- Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine vastavalt olukorrale. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Selge häälduse jälgimine teksti esitades.
- Sobivate kõnetuste (palumise, küsimise, keeldumise, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.
- Sõnavara arendamine: sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine; lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
- Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuse, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.
- Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas peast esitamine.
Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.

Lugemine (*s.o lugemistehnika, teksti mõistmine ja vabalugemine*)

- Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.
- Trükitähtede tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ning sõnaühendite lugema õppimine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
- Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra) lugemine. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.
- Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.
- Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.
- Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.
- Töö tekstiga: õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine.
- Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.
- Loetud raamatust jutustamine ning loetule emotsionaalse hinnangu andmine. Vajaliku raamatu leidmine õpetaja abiga ja iseseisvalt.
- Tekstiliiikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.
- Tarbe- ja teabetekst: teade, tööjuhend, eeskiri, retsept, saatekava, sõnastik, tööjuhend, sisukord, õpikutekst, teatmeteose tekst, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediatekst.
- Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
- Ilukirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
- Kirjanduse eri liike ja žanre esindavad tekstid õppekirjandusse ja vabalugemiseks valitakse eesti ja väliskirjanike loomingust, lähtudes vajadusest õpilaste keelekasutust rikastada ja kultuuritraditsiooni edasi anda ning arvestades järgmisi teemavaldkondi.
- Väärtused ja kõlblus: ausus, erinevus teistest, minu hobid ja huvid, minu tervis, rikkus ja vaesus, käitumine ja selle tagajärg jms.
- Kodu ja koolis: perekond, kodu turvalisus, üksteisest hoolimine ja teiste aitamine, sõbrad ja sõpruse hoidmine, sallivus.
- Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus: kodukoha elu ja pärimused, kultuuride mitmekesisus muinasjuttude ainetel.

- Mängiv inimene: ringmängud ja mängulust, sõnamängud, võlumaailm. Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng: loodus minu ümber, loomalood.
- Kodanikuühiskond ja rahvussuhted: minu kodumaa, tavad ja pühad.
- Teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon: arvuti ja teler kui silmaringi avardaja.

Kirjutamine (*kirjatehnika, õigekiri ja kirjalik tekstiloome*)

- Kirja eelharjutused. Joonistähtede kirjutamine. Väikeste ja suurte kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus ning kuupäeva kirjutamine. Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Suunamisel oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitus.
- Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks. Ümberjutustuse kirjutamine. Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, tegelaskõne jms). Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Sündmusest ja loomast kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena). Kaaslasega enda poolt kirjutatud teksti üle arutamine.
- Häälik, silp, sõna, lause, tekst. Täis- ja kaashäälikud. Tähed ja tähestik, tähestiku järjekord.
- Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Häälikuühendi märkimine kirjas (ära kirjana). *i* ja *j* ning *h* sõna alguses; sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses; k, p, t s-i ja h kõrval. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade ja ilmakaarte nimetuses. Silbitamise ja poolitamise alused. Liitsõna vaatlus (moodustamine).
- Nimisõna ja tegusõna. Tegusõna (mida teeb?, mida teevad?) õigekirjaga tutvumine. Ainsus ja mitmus (mitmuse lõpp –d) õigekirjaga tutvumine.
- Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).
- Sõnavara. Lähedase ja vastandtäheendusega sõna.

ÕPPETEGEVUSED

1. poolaasta

Suuline keelekasutus

- Helide ja häälte ning häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine.
- Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
- Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ning nähtu kommenteerimine.
- Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ning nende ütlustele.
- Kuuldud jutu (muinasjutu, lühijutu lapse elust jms) ümberjutustamine.
- Kaaslaste ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.
- Sobivate kõnetuste (palumise, küsimise, keeldumise, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.
- Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.

Lugemine

- Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.
- Trükitähtede tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.
- Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
- Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra) lugemine.
- Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine.
- Häälega ja endamisi lugemine.
- Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.

Kirjutamine

- Kirja eelharjutused. Joonistähtede kirjutamine.
- Häälik, silp, sõna, lause, tekst. Täis- ja kaashäälikud. Tähed ja tähestik, tähestiku järjekord.

- Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
- Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.
- Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitus.
- Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine.
- Väikeste kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida.
- Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus ning kuupäeva kirjutamine.
- Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.

2. poolaasta

Suuline keelekasutus

- Hääliduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine vastavalt olukorrale.
- Sõnavara arendamine: sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine; lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine.
- Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.
- Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.
- Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).
- Häälidus- ja intonatsiooniharjutused. Hääliduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine vastavalt olukorrale.
- Sõnavara arendamine: sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine; lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine.
- Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.

•

Lugemine

- Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.
- Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
- Loetud raamatust jutustamine ning loetule emotsionaalse hinnangu andmine. Vajaliku raamatu leidmine õpetaja abiga ja iseseisvalt.
- Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.
- Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.
- Loetud raamatust jutustamine ning loetule emotsionaalse hinnangu andmine. Vajaliku raamatu leidmine õpetaja abiga ja iseseisvalt.
- Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
- Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning laste ajakirjanduses.

Kirjutamine

- Väikeste kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida.
- Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus ning kuupäeva kirjutamine.
- Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.
- Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, tegelaskõne jms).
- Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Sündmusest ja loomast kirjutamine.
- Suur algustäht inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade ja ilmakaarte nimetuses.
- Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses; k, p, t s-i ja h kõrval.
- Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.
- Lühikese loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu).
- Nimi-, omadus- ja tegusõna.

- Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade ja ilmakaarte nimetuses.
- Lause lõpumärgid.
- Lähedase ja vastandtähendusega sõna.
- Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.

LÕIMING ja ÜLDPÄDEVUSED

Igas õppetunnis ilmnevad kõik üldpädevused (väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatikapädevus, ettevõtlikkuspädevus) rohkemal või vähemal määral. Lisaks on igas õppetunnis või õppetsükli üks või mitu pädevust (aine-, valdkonna-, üldpädevus) fookuses. Suund on pädevuste osakaalu suurendamisele võrreldes varasema teemakeskse õpetusega.

Algõpetuses kasutatakse kõiki viit lõimingu võimalust (ainetevahelised seosed, ajaline koosõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne, ainetevaheline ehk interdistsiplinaarne), et toetada õpilasel tervikliku maailmapildi tekkimist.

Õpetus lähtub üldõppe põhimõtetest, mida toetab ainetevaheline lõiming.

Suund on metateemade käsitlemisele, milleks võivad olla väärtused, pädevused, mõisted.

Eesti keel ja kirjandus	Eesti keele tundides arendatakse suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning suhtlusoskust, õpitakse lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendatakse kirjandustekste lugedes oma sõnavara ning avardatakse maailmapilti; õpitakse kirjutama eri tüüpi tekste (sh arvamust, tööjuhendit), kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; õpitakse koostama ning vormistama uurimistööd, kasutama allikaid ja viitama neile; harjutakse kasutama eri liiki sõna- ning käsiraamatuid.
Matemaatika	Eesti keele tundides arendatav lugemisoskus soodustab matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.
Loodusained	Loodusainete õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tekstitööd. Õpilane õpib õigesti kirjutama kohanimedid ning loodusnähtuste ja loodusobjektide nimetusi. Loodusalased tekstid õppekirjanduses ning loetavas ilukirjanduses aitavad väärtustada ja tundma õppida loodust.
Kunsti- ja tööõpetus	Illustratsioonide vaatluse soodustab kunstialaste väljendusvahendite eripära mõistmist.
Muusikaõpetus	Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest.
Kehaline kasvatus	Eesti keele tundides õpitav sõnavara toetab õpilase tervisekasvatust ning aitab ainealaste mõistete omandamist kehalise kasvatus tundides. Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemusi. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Loetava ilukirjanduse ja aimetekstide alusel kujunevad õpilases esteetilis-emotsionaalsed ja kultuurilised väärtused. Ka keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Emakeele õpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Enesemääratluspädevus	Enesemääratluspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetavad erinevad lugemispalad kui ka õpilase igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide üle arutlemine. Enesemääratluse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning emakeele oskuse rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
Õpipädevus	Eesti keele õppimine arendab olulisi õpipädevusi: kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erineva teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, mitmesuguste tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.
Suhtluspädevus	Õpilane suudab ennast selgelt ja viisakalt väljendada, arvestades erinevaid olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust. Arendades igapäevaselt sõnavara, esitletakse ja kirjeldatakse loovtöid, tutvustatakse ning põhjendatakse oma seisukohti.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Emakeele tundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetilisel ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.
Digipädevus	Õpilane suudab kasutada uuenevat digitehnoloogiat õppimisel ja leida digivahendite abil vajalikku infot. Teab digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust.
Ettevõtlikkuspädevus	Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilase osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
Matemaatika-, loodus- ja tehnoloogiapädevus	Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

LÄBIVAD TEEMAD

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.
Keskond ja jätkusuutlik areng	Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.
Kultuuriline identiteet	Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.
Teabekeskond	Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.

Tehnoloogia ja innovatsioon	Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.
Tervis ja ohutus	Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
Väärtused ja kõlblus	Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

HINDAMINE JA TAGASISIDE

Õppimist toetav hindamine

Kasutatakse sõnalisi hinnanguid. Õpilasi teavitatakse õppe-eesmärkidest ja eeldatavatest õpitulemustest õppeperioodi alguses. Õpilasele antakse hinnangulist tagasisidet (suuline, kirjalik) vastavalt vajadusele, lähtudes õppeprotsessist ja tuginedes tema arengule. Õppimist toetava hindamise põhimõttest lähtuvalt hinnatakse seda, milles ollakse eelnevalt õpilasega kokku lepitud. Õppeprotsessi vältel toimub vahetu suuline ja kirjalik edasi- ja tagasisidestamine, milles osaleb aktiivselt ka õpilane (enese- ja vastastikhindamise kaudu).

Lapsevanem saab tagasisidet õpilase arengu kohta õpilaspäeviku, arenguvestluste, Stoodiumi, tunnistuse, vestlusest lapsega ja oma lapse töödelt (sh õpimapist).

Kasutatud kirjandus

http://www.oppekava.ee/index.php/P%C3%B5hikooli_valdkonnaraamat_EESTI_KEEL_JA_KIRJANDUS

Klassiõpetajale õpetamisest. Abimaterjale pedagoogiliseks praktikaks. Koostanud Uusen, A.,

Timoštsuk, I. Tallinna Ülikooli kirjastus, 2007

Õppimine ja õpetamine esimeses ja teises kooliastmes. Toimetanud E. Kikas. Tartu: Haridus- ja Teadusministeerium, 2010.

Matthews, S. R., Löfstrom, E., Poom-Valickis, K. Psühholoogia klassiruumis. Reflekteerivaks õpetajaks juhtumeid analüüsid. Tallinna Ülikooli Kirjastus, 2008.

Uusen, A. Emakeele õpetamisest klassiõpetajale. Tallinna Pedagoogikaülikool, 2002

Jürimäe, M. Lugema õpetamise meetodika. Tallinn: Künnimees, 2003.

Hiiepuu, E. Aabitsa meetodiline juhend. TLÜ Haapsalu Kolledž. AS BIT, 2009.

Hiiepuu, E. Eesti keele meetodiline juhend. 1. klass, 2. osa. TLÜ Haapsalu kolledž. AS BIT, 2010.

Koolid, kus lugemine loeb. Kolm tegevusaastat. Koostanud Mürsepp, M. TLÜ kirjastus, 2009.

Laamann, A. Mängides lugema. Tallinn: Ilo, 2008.

Lastekirjanduse sõnastik. Eesti Lastekirjanduse Keskus, 2006.

Lerkkanen, M.-K. Lugema õppimine ja õpetamine. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2007.

Lukanenok, K., Tammemäe, T. Lugemismängud I, II, III. Tallinn: Koolibri, 2007.

Mürsepp, M. Laps on hakanud lugema. Tallinn: Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 1998.

Uusen, A. Emakeele õpetamisest klassiõpetajale. Tallinna Pedagoogikaülikool, 2002.

Lahi, R., Matesen, V., Muhel, I. Kirjatehnika käsiraamat õpetajale. Tallinn Valgus, 1990.

Lerkkanen, M.-K. Lugema õppimine ja õpetamine alus- ja algõpetuses. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2007.

Kalamees, E. Kus mu põial? TLÜ Rakvere Kolledž, 2006.

Kõve, I.-M. Tarkus tunneb rõõmu inimlapsest. Tallinn, 1994.

Kula, P. Õpilaste vasakukäelisusest tulenevad toimetuleku iseärasused koolis. Tallinn: TLÜ Kirjastus, 2008.

Meyer, R. W. Vasakukäelisus? Tormikiri. 1998.

Raadik, S. Mängime kirjutamist. Tallinn: kirjastus Tea, 2010.

Uusen, A. Kirjutamisest ja kirjutama õpetamisest. Tartu: Atlex, 2006.

Uusen, A. Põhikooli I ja II astme õpilaste kirjutamisoskus. Tallinna Ülikooli sotsiaalteaduste dissertatsioonid 19. Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus, 2006.

Mürsepp, M. Väärtuste kujundamine keele ja kõne õpetamise ja lastekirjanduse kaudu. –Väärtused koolieelses eas. Väärtuskasvatust lasteaias. TÜ eetikakeskus. TLÜ kasvatusteaduste instituut, 2010.

Valge, J. Keelelised väärtused väärtusarendusprotsessis. – Väärtused koolieelses eas. Väärtuskasvatust lasteaias. Tartu Ülikooli eetikakeskus. TLÜ kasvatusteaduste instituut, 2010

AINEKAVA ÜLDOSA	
Õppeaine nimetus	Matemaatika
Koostaja	Algõpetuse õppetool
Klass	1. klass
Õppeaine maht	3 tundi nädalas, 105 tundi aastas
ÕPPE-JA KASVATUSEESMÄRGID	
<ul style="list-style-type: none"> • Kujundada esemete maailma (kirjeldada, järjestada, võrrelda, rühmitada, loendada, mõõta eri objekte). • Mõista aegruumilisi mõisteid (määrata aega kella abil). • Alustada arvude maailma mõtestamist ja õpetada arvutamisoskust üleminekuga 20 piires ja 100 piires täiskümnetega. • Numbrite kirjutamine 20 piires, arvude ehitus kümnendsüsteemis. • Alustada suuruste maailma loomist, kujundada arusaamine pikkuse (cm, m), massi (kg), aja (kell), mahu (l) ja raha (€, s) mõõtmisest ruumiliste, tasapinnaliste lineaarsete kujundite nimetusi. • Ühetehtelise tekstülesande lahendamine. • Puuduva tehtekomponendi leimine. 	
ÕPPESISU JA -TEGEVUSED	
<p>1. poolaasta</p> <p>Arvutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arvud 0–19, nende tundmine, lugemine, kirjutamine, järjestamine ja võrdlemine. • Järgarvud. • Märgid +, -, =, >, <. • Liitmine ja lahutamine 10 piires <p>Geomeetrilised kujundid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esemete ja kujundite rühmitamine, asukoha ja suuruse kirjeldamine ning võrdlemine. • Punkt, sirglõik ja sirge. • Ristkülik, ruut. Risttahukas ja kuup. Nende elemendid tipp, külj ja nurk. <p>Mõõtmine ja tekstülesanded</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käibivad rahaühikud. • Matemaatilised jutukesed <p>2. poolaasta</p> <p>Arvutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liitmine ja lahutamine 20 piires. • Liitmise ja lahutamise vaheline seos. • Täiskümnete liitmine ja lahutamine 100 piires. • Lihtsaimad tähte sisaldavad võrdused <p>Geomeetrilised kujundid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geomeetrilised kujundid meie ümber. • Kolmnurk. Püramiid. Nende elementide tipud, nurgad, küljed, servad, tahud. • Ring. Kera. <p>Mõõtmine ja tekstülesanded</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meeter, sentimeeter, gramm, kilogramm, liiter. • Käibivad rahaühikud. • Minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta. • Kella tundmine täis-, veerand-, pool- ja kolmveerandtundides. • Ühetehtelised tekstülesanded 20 piires liitmisele ja lahutamisele. 	
LÕIMING JA ÜLDPÄDEVUSED	
<p>Igas õppetunnis ilmnevad kõik üldpädevused rohkemal või vähemal määral. Lisaks on igas õppetunnis või õppetsükli üks või mitu pädevust (aine-, valdkonna-, üldpädevus) fookuses. Suund on pädevuste osakaalu suurendamisele võrreldes varasema teemakeskse õpetusega.</p> <p>Algõpetuses kasutatakse erinevaid lõimingu võimalusi, et toetada õpilasel tervikliku maailmapildi tekkimist. Õpetus lähtub üldõppe elementidest.</p>	

Suund on metateemade käsitlemisele, milleks võivad olla väärtused, pädevused, mõisted.	
Matemaatikaõpetus lõimitakse teiste ainevaldkondade õpetusega kahel moel. Ühelt poolt kujuneb õpilastel teistes ainevaldkondades rakendatavate matemaatiliste meetodite kasutamise kaudu arusaamine matemaatikast kui oma universaalse keele ja meetoditega teisi ainevaldkondi toetavast ning lõimivast baasteadusest. Teiselt poolt annab teistest ainevaldkondadest ja reaalsusest tulenevate ülesannete kasutamine matemaatikakursuses õpilastele ettekujutuse matemaatika rakendusvõimalustest ning tihedast seotusest õpilasi ümbritseva maailmaga. Peale selle on ainete lõimimise võimalused koostöös tehtavad õpilaste ühisprojektid, uurimistööd, õppekäigud ja muu ühistegevus.	
Võõrkeeled	Matemaatikas kasutatakse rohkesti võõrkeelseid termineid, mille algkeelne tähendus tuleb õpilastele teadvustada.
Muusika	Takt, taktimõõt, võrdlemine, loogika, joon, sümbolid, helipikkused, helikõrgused, laulu osad, võrdlus, loendamine, mälu.
Tööõpetus	Võimaldab arendada tasapinnalist ja ruumilist mõtlemist.
Loodusõpetus	Matemaatika annab vahendid looduse uurimiseks.
Eesti keel	Reeglite kasutamine, häälikute pikkus, funktsionaalne lugemine, tabelite ja diagrammide lugemine ning mõistmine, paberil orienteerumine.
Kehaline kasvatus	Erinevate pikkuste ja aja tajumine ning mõõtmine, kujundid liikumisel.
Kunstiõpetus	Õpilasi suunatakse tunnetama loogiliste mõttekäikude elegantsi ning õpitavate geomeetriliste kujundite ilu ja seost arhitektuuri ning loodusega (nt sümmeetria).
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Matemaatika õppimine eeldab järjepidevust, selle kaudu arenevad isiksuse omadustest eelkõige püsivus, sihikindlus ja täpsus. Kasvatatakse sallivalt suhtuma erinevate matemaatiliste võimetega õpilastesse.
Sotsiaalne – ja kodanikupädevuspädevus	Vastutustunnet ühiskonna ja kaaskodanike ees kasvatatakse sellesisuliste tekstülesannete lahendamise kaudu. Rühmatöös on võimalik arendada koostööoskust.
Enesemääratluspädevus	Matemaatikat õppides on tähtsal kohal õpilaste iseseisev töö. Iseseisva ülesannete lahendamise kaudu võimaldatakse õpilasel hinnata ja arendada oma matemaatilisi võimeid.
Õpipädevus	Matemaatikat õppides on väga oluline tunnetada materjali sügavuti ning saada kõigest aru. Probleemülesandeid lahendades arendatakse analüüsimise, otstarbekate võtete otsingu ja tulemuste kriitilise hindamise oskust. Väga oluline on üldistamise ja analoogia kasutamise oskus: oskus kanda õpitud teadmisi üle sobivatesse kontekstidesse. Õpilases kujundatakse arusaam, et keerukaid ülesandeid on võimalik lahendada üksnes tema enda iseseisva mõtlemise teel.
Suhtluspädevus	Matemaatikas arendatakse suutlikkust väljendada oma mõtet selgelt, lühidalt ja täpselt. Eelkõige toimub see hüpoteese ja teoreeme sõnastades ning ülesande lahendust vormistades. Tekstülesannete lahendamise kaudu areneb oskus teksti mõista: eristada olulist ebaolulisest ja otsida välja etteantud suuruse leidmiseks vajalikku infot. Matemaatika oluline roll on kujundada valmisolek erinevatel viisidel (tekst, graafik, tabel, diagramm, valem) esitatud info mõistmiseks, seostamiseks ja edastamiseks.
Matemaatika-, loodusteaduste-, tehnoloogiategade pädevus	Matemaatikapädevus tähendab matemaatiliste mõistete ja seoste tundmist, suutlikkust kasutada matemaatikat temale omase keele, sümbolite ja meetoditega erinevate ülesannete modelleerimisel nii matemaatikas kui ka teistes õppeainetes ja eluvaldkondades. Matemaatikapädevus hõlmab üldist probleemi lahendamise oskust, mis sisaldab oskust probleeme püstitada, sobivaid lahendusstrateegiaid leida ja neid rakendada, lahendusideed analüüsida ning tulemuse tõesust kontrollida. Matemaatikapädevus tähendab loogilise arutlemise, põhjendamise ja tõestamise ning erinevate esitusviiside (sümbolite, valemite, graafikute, tabelite, diagrammide) mõistmise ja kasutamise oskust. Matemaatikapädevus hõlmab ka huvi matemaatika vastu, matemaatika sotsiaalse, kultuurilise ja personaalse tähenduse mõistmist.
Ettevõtlikkuspädevus	Selle pädevuse arendamine on matemaatikas kesksel kohal. Uute matemaatiliste teadmiseni jõutakse sageli vaadeldavate objektide omaduste analüüsimise

	kaudu: uuritakse objektide ühiseid omadusi, mille alusel sõnastatakse hüpotees ning otsitakse ideid hüpoteesi kehtivuse põhjendamiseks. Sellise tegevuse käigus arenevad oskus näha ja sõnastada probleeme, genereerida ideid ning kontrollida nende headust. Ettevõtlikkuspädevust arendatakse mitmete eluliste andmetega ülesannete lahendamise kaudu.
Digipädevus	On kokku puutunud erinevate digitehnoloogia võimalustega õpetaja vahendusel.

ÕPITULEMUSED

Arvutamine

1. klassi lõpetaja:

- loeb ja kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 –100;
- paigutab naturaalarvude ritta seal puuduvad arvud 100 piires;
- teab ja kasutab mõisteid *võrra rohkem* ja *võrra vähem*;
- loeb ja kirjutab järgarve;
- liidab peast 20 piires; lahutab peast üleminekuta kümnest 20 piires;
- omab esialgsed oskused lahutamiseks üleminekuga kümnest 20 piires;
- nimetab üheliste ja kümneliste asukohta kahekohalises arvus;
- liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires
- asendab proovimise teel võrdustesse seal puuduvat arvu oma arvutusoskuste piires.

Mõõtmine ja tekstülesanded

1. klassi lõpetaja:

- kirjeldab pikkusühikuid meeter ja sentimeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab nende tähiseid m ja cm;
- mõõdab joonlaua või mõõdulindiga vahemaad/eseme mõõtmeid meetrites või sentimeetrites;
- teab seost $1\text{ m} = 100\text{ cm}$;
- kirjeldab massiühikuid gramm ja kilogramm tuttavate suuruste kaudu, kasutab nende tähiseid kg ja g;
- kujutab ette mahuühikut liiter, kasutab selle tähist l;
- nimetab ajaühikuid minut, tund ööpäev, nädal, kuu ja aasta;
- leiab tegevuse kestust tundides;
- ütleb kellaage (ilma sõnu “veerand” ja “kolmveerand” kasutamata, näit. 18.15);
- teab seoseid $1\text{ tund} = 60\text{ minutit}$ ja $1\text{ ööpäev} = 24\text{ tundi}$;
- nimetab Eestis käibivaid rahaühikuid, kasutab neid tehingutes;
- teab seost $1\text{ euro} = 100\text{ senti}$.
- koostab matemaatilisi jutukesi hulki ühendades, hulgast osa eraldades ja hulki võrreldes;
- lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid liitmisele ja lahutamisele 20 piires;
- püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesannetes;
- hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust.

Geomeetrilised kujundid

1. klassi lõpetaja:

- eristab sirget kõverjoonest, teab sirge osi punkt ja sirglõik;
- joonestab ja mõõdab joonlaua abil sirglõiku;
- eristab ruutu, ristkülikut ja kolmnurka teistest kujunditest; näitab nende tippe, külgi ja nurki;
- eristab ringe teistest kujunditest;
- eristab kuupi, risttahukat ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest; näitab maketil nende tippe, servi ja tahke;
- eristab kera teistest ruumilistest kujunditest;
- rühmitab esemeid ja kujundeid ühiste tunnuste alusel;
- võrdleb esemeid ja kujundeid asendi- ja suurustunnustel;
- leiab ümbritsevast õpitud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid.

LÄBIVAD TEEMAD

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas. Õpilane tutvub lihtsamate elukutsetega ennekoike oma pere tasandil.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust igapäevaste kodu- ja koolielu näidete varal.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks (klassi, kooli -ja kooli tasandil).

Kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust.

Teabekeskond – õpilane on kokku puutunud erinevate teabekeskcondadega.

Tehnoloogia ja innovatsioon – erinevate loovust ergutavate tööülesannete varal.

Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli.

HINDAMINE JA TAGASISIDE

Kasutatakse sõnalisi hinnanguid. Õpilasi teavitatakse õppe- ja kasvatusesmärkidest ja eeldatavatest õpitulemustest õppeperioodi alguses. Õpilast hinnatakse vastavalt vajadusele, lähtudes õppeprotsessist ja tuginedes õpilase arengule. Õppimist toetav hindamise põhimõttest lähtuvalt hinnatakse seda, milles ollakse eelnevalt õpilasega kokku lepitud.

Õppeprotsessi vältel toimub vahetu suuline ja kirjalik edasi- ja tagasisidestamine, milles osaleb aktiivselt ka õpilane (enese- ja vastastikhindamise kaudu).

Lapsevanem saab tagasisidet õpilase arengu kohta õpilaspäeviku, arenguestluste, Stuudiumi, tunnistuse, vestlusest lapsega ja oma lapse töödelt (sh õpimapist).

AINEKAVA ÜLDOSA	
Õppeaine nimetus	Loodusõpetus
Koostaja	Algõpetuse õppetool
Klass	1. klass
Õppeaine maht	1. klass – 1 tund nädalas, 35 tundi aastas
ÕPPE-KASVATUSEESMÄRGID	
1. klass	
<ul style="list-style-type: none">Inimese meeled ja avastamine Teema suunab õpilasi märkama ja uurima ümbritsevat maailma, arendab õpilaste keskkonnatundlikkust. Kasutades erinevaid meeli (kuulmine, nägemine, kompimine, maitsmine, haistmine), õpitakse vaatlema, võrdlema ja rühmitama erinevaid elus- ja eluta looduse objekte, nende omadusi.	
<ul style="list-style-type: none">Aastaajad Aastaajaliste muutustega ja nende tekkepõhjustega tutvumine suunab õpilasi märkama ja uurima looduses toimuvaid protsesse, nende põhjusi ja tagajärgi ning mõju inimesele.	
ÕPPESISU	
1. klass	
1. poolaasta	
Inimese meeled ja avastamine	
<ul style="list-style-type: none">Inimese meeled ja avastamine. Elus ja eluta. Asjad ja materjalid. Põhimõisted: omadus, meeled, elus, eluta, elusolend, looduslik, tehnilik, tahke, vedel.	
<ul style="list-style-type: none">Aastaaegade vaheldumine looduses seoses soojuse ja valguse muutustega.	

Põhimõisted: suvi, sügis, talv, kevad, soojus, valgus, taim, loom, seen, kodukoht, veekogu, maastik, loomastik, taimestik.

- Taimed, loomad ja seened erinevatel aastaegadel.

2. poolaasta

- Aastaajad looduses. Aastaegade vaheldumine.
- Taimed ja loomad talvel.
- Taimed ja loomad kevadel.
- Tuntumad taimed kooli- ja koduümbruses.
- Ilmavaatlus. Käitumine looduses.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine:

- Meelte kasutamine mängulises ja uurimuslikus tegevuses.
- Elus- ja eluta looduse objektide rühmitamine.
- Õppekäik kooliümbruse elus- ja eluta loodusega tutvumiseks.
- Tahkete ja vedelate ainete omaduste võrdlemine.
- Looduslike ja tehismaterjalide/objektide rühmitamine.
- Õppekäigud aastaajaliste erinevuste vaatlemiseks. Maastikuvaatlus.

LÕIMING JA ÜLDPÄDEVUSED

Igas õppetunnis ilmnevad kõik üldpädevused rohkemal või vähemal määral. Lisaks on igas õppetunnis või õppetsükli üks või mitu pädevust (aine-, valdkonna-, üldpädevus) fookuses. Suund on pädevuste osakaalu suurendamisele võrreldes varasema teemakeskse õpetusega. Algõpetuses kasutatakse kõiki viit lõimingu võimalust (ainetevahelised seosed, ajaline koosõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne, interdistsiplinaarne), et toetada õpilasel tervikliku maailmapildi tekkimist. Õpetuses kasutatakse üldõpetuse elemente, mida toetab ainetevaheline lõiming. Suund on metateemade käsitlemisele, milleks võivad olla väärtused, pädevused, mõisted.

Eesti keel	Uut liiki tekstide kasutamine ja mõistmine, terminid ja mõisted. Funktsionaalset lugemisoskust kujundab teabeallikate abil töötamine, mis rikastab õpilaste sõnavara. Oma töö esitlemine ja valikute põhjendamine annab esinemiskogemusi ning arendab väljendusoskust.
Matemaatika	Loodusnähtuste seoste uurimisel rakendatakse matemaatilisi mudeleid
Inimeseõpetus	Inimese elukeskkond ja roll tänapäeva maailmas.
Tööõpetus	Ideede praktiline realiseerimine.
Kunstiõpetus	Kunstiõpetusega lõimumist toetavad uurimistulemuste vormistamine, esitluste tegemine, näitustel käimine, looduse ilu väärtustamine õppekäikudel jms
Kehaline kasvatus	praktiliste tegevuste ja ülesannete kaudu kinnistub terviseteadlik käitumine ning tervisliku toitumise ja sportliku eluviisi koostoimimise väärtustamine.
Kultuuri – ja väärtuspädevus	Elukeskkonda väärtustava hoiaku omaksvõtmine soodustab õpilase kujunemist aktiivseks vastutustundlikuks kodanikuks.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Keelekasutus, õpilaste ühised tegevused, praktilised tööd ja rühmatööd, ühiselt õpitakse järgima käitumisreegleid, teistega arvestama ja oma arvamust kaitsma.
Enesemääratluspädevus	Usk oma võimekusse ja enesekindlus loodusainete õppimisel; huvi loodusteaduste õppimise ja loodusteadusliku karjääri vastu; valmisolek tegelda loodusteaduslike küsimustega ja oskus rakendada loodusteaduslikke teadmisi ja oskusi igapäevaelu probleemide lahendamisel.
Õpipädevus	Loodusobjektide uurimine, kirjeldamine ja vaatlemine.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Matemaatikapädevuse kujunemist toetatakse eelkõige uurimusliku õppe kaudu, arendades loovat ja kriitilist mõtlemist. Uurimuslikus õppes on tähtis koht andmete analüüsil ja tõlgendamisel, tulemuste esitamisel

	tabelite, graafikute ja diagrammidena. Loodusnähtuste seoste uurimisel rakendatakse matemaatilisi mudeleid.
Suhtluspädevus	Suudab ennast selgelt ja viisakalt väljendada, arvestades erinevaid olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust.
Digipädevus	Suudab kasutada uuenevat digitehnoloogiat õppimisel ja leida digivahendite abil vajalikku infot. Teab digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust.
Ettevõtlikkuspädevus	Uurimistöõde tegemine, kus püstitatakse uusi probleeme (hüpoteese), mis veenvalt ära põhjendatakse või ümber lükatakse.
LÄBIVAD TEEMAD	
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.
Keskkond ja jätkusuutlik areng	Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.
Kultuuriline identiteet	Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.
Teabekeskond	Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.
Tehnoloogia ja innovatsioon	Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvus tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.
Tervis ja ohutus	Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
Väärtused ja kõlblus	Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
ÕPPETEGEVUSED	
Õppetegevust kavandades ja korraldades: <ul style="list-style-type: none"> • võimaldatakse nii üksi- kui ka ühisõpet (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd, õppekäigud, praktilised tööd), mis toetavad õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks; • kasutatakse õpiülesandeid, mis toetavad individualiseeritud käsitlemist ning suurendavad õpimotivatsiooni; • rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid; • laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, kooliümbrus, looduskeskkond, muuseumid, näitused jne; 	

- toetab avar õppemetoodiline valik aktiivõpet: rollimängud, arutelud, väitlused, projektõpe, õpimapi koostamine, praktilised ja uurimuslikud tööd (nt loodusobjektide ja protsesside vaatlemine, kirjeldamine ning järelduste tegemine), referaadi koostamine jne.

ÕPITULEMUSED

Inimese meeled ja avastamine

1. klassi lõpetaja:

- teab erinevaid omadusi;
- oskab oma meelte abil omadusi määrata;
- teab, et taimed, loomad ja seened on elusolendid;
- teab nimetada elusa ja eluta looduse objekte ja nende omadusi;
- viib läbi lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi;
- eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatlleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid;
- oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult;
- teab, et on olemas looduslikud ja inimese tehtud asjad ning materjalid;
- kirjeldab looduslikke ja tehisklikke objekte erinevate meeltega saadud teabe alusel;
- sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi;
- eristab tahkeid ja vedelaid aineid ning omab ohutunnet tundmatute ainete suhtes;
- eristab inimese valmistatud looduslikust;
- tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgelt loovust ja fantaasiat;
- märkab looduse ilu ja erilisust, väärtustab oma kodukoha elurikkust ja maastikulist mitmekesisust;
- väärtustab maailma tunnetamist oma meelte kaudu;
- tunneb rõõmu looduses viibimisest;
- väärtustab nii looduslikku kui inimese loodut ning suhtub kõigesse sellesse säästvalt;
- väärtustab enda ja teiste tööd.

Aastaajad

1. klassi lõpetaja:

- teab, et looduses aset leiduvad muutused sõltuvalt aastaegadest ning valgusest ja soojusest;
- märkab muutusi looduses ja seostab neid aastaegade vaheldumisega, kirjeldab aastaajalisi muutusi (kõnes, kirjas, joonistades);
- toob näiteid looduses toimuvate aastaajaliste muutuste tähtsusest inimese elus;
- teeb lihtsamaid loodusvaatlusi, kannab vaatlusinfo tabelisse, jutustab vaatlusinfo/tabeli põhjal ilma muutumisest;
- teeb soojuse ja valguse peegeldumise kohta katseid, sõnastab järeldused;
- oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest;
- teab, et elusolendite mitmekesisus ja aktiivsus sõltub aastaegadest;
- toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaegadel;
- oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult;
- tunneb kodu- ja kooliümbrust, teab kodu- ja kooliümbruse tüüpilisemaid taimi ja loomi;
- vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid;
- oskab vaadelda, nimetada, rühmitada ja kirjeldada kodukoha, kooliümbruse elusa ja eluta looduse objekte;
- oskab käituda veekogudel;
- teab tuntumaid kodukoha/kooliümbruse vaatamisväärsusi;
- mõistab, et aastaajalised muutused mõjutavad tema enda ja teiste elu;
- tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu;
- liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodusväärtusi ja iseennast, järgib koostegutsemise reegleid;
- tunneb huvi oma kodukoha, inimeste/ajaloo/looduse vastu;
- hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi.

HINDAMINE JA TAGASISIDE

Kasutatakse sõnalisi hinnanguid. Õpilasi teavitatakse õppe- ja kasvatusesmärkidest ning eeldatavatest õpitulemustest õppeperioodi alguses. Õpilast hinnatakse vastavalt vajadusele, lähtudes õppeprotsessist ja tuginedes tema arengule. Õppimist toetava hindamise põhimõttest lähtuvalt hinnatakse seda, milles ollakse eelnevalt õpilasega kokku lepitud. Õppeprotsessi vältel toimub vahetu suuline ja kirjalik edasi- ja tagasisidestamine, milles osaleb aktiivselt ka õpilane (enese- ja vastastikhindamise kaudu). Lapsevanem saab tagasisidet õpilase arengu kohta õpilaspäevikust, arenguvestluste kaudu, Stuudiumist, vestlustest lapsega ja oma lapse töödelt (sh õpimapist).

KASUTATUD KIRJANDUS

- Brügge, B., Glantz, M., Sandell, K. (2008), Õuesõpe, Ilo.
- Dahlgren, L., Szczepanski, A. (2006), Õuesõppe pedagoogika. Raamatuharidus ja meeleline kogemus. Katse määratleda õuesõpet, Ilo.
- Kalamees, K., Kont, H. (2006), Aastaajad õpperajal. Juhendid looduse vaatlemiseks.
- Kikas, E. (toim) (2010), Õppimine ja õpetamine esimeses ja teises kooliastmes (vt Loodusained), EDUKO, kättesaadav internetis <http://eduko.archimedes.ee/files/EDUKOraamatkaanega.pdf>.
- Kägu. Õuesõppe eri (2006), Eesti Bioloogia ja Geograafia Õpetajate Liidu toimetised, nr 14
- Läbi lodu rabast randa (2010), Õppemapp, Tartu Keskkonnahariduse Keskus, Muraste Looduskool.
- Masing, V., Rebane, H., Pae, T. (2001), Õppekäigud linnarohelusse, Koolibri.
- Matemaatika õppimine looduses, tõlgitud ajakirjast Bladet 3/2004.
- Nyman, I. (2004), Õue meisterdama, Sinisukk.
- Raadik, S. (2009), Õpime õues mängides, Ilo.
- Tuusti, A., Lotman, K., Loide, M. (2005), Keskkonnamängude kogumik II, Eesti Loodushariduse Selts ja Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK).
- Õues oled vaba (2009), Melliste lasteaed-alkkooli väljaanne KIK projekti raames.
- Õuesõppe õppematerjalide kogumik (2009), Vapramäe-Vellavere-Vitipalu sihtasutus.
- Alla, K. (2005), Muinasjutt õppemeetodina, Haridus, 3, 11–14.
- Buehl, D. (2001), Interaktiivõppe strateegiad klassiruumis, 2. väljaanne, SA Omanäolise Kooli Arenduskeskus, Tartu, Sulemees.
- Fisher, R. (2004), Õpetame lapsi õppima, Tartu, AS Atlex.
- Fisher, R. (2005), Õpetame lapsi mõtlema, Tartu, AS Atlex.
- Fisher, R. (2006), Mõtlemismängud, Tartu, AS Atlex.
- Karik, H., Saar, A. & Sirel, K. (2001), Ilmavaatlused, Loodusõpetus I klassis, Õpetajaraamat, 1. osa, lk 15–18, Tallinn, Koolibri.
- Käis, J. (1992), Isetegevus ja individuaalne tööviis, (2. trükk), Tallinn, Koolibri.
- Olbrei, M., Pärtel, E. & Teller, M. (2010), Loodusained, avaldatud: E. Kikas (toim), Õppimine ja õpetamine esimeses ja teises kooliastmes (lk 297–318), Tartu, Haridus- ja Teadusministeerium.
- Marandi, T., Pedaste, M. & Sarapuu, T. (2005), Eesti taimed, <http://bio.edu.ee/taimed/general/oistaim.html>, Tartu Ülikooli MRI loodusteaduste didaktika lektoraat.
- Masing, M. & Rebane, H. (1996), Kase aasta, Tallinn, Avita.
- Mängude tund: vaimseid võimeid arendavad mängud (2006), Tallinn, Audentese Erakool.
- Steele, J. L., Meredith, K. S., Temple, C. & Walter, S. (1998), Lugemine ja kirjutamine iseseisva mõtleja kujunemiseks, I–II käsiraamat, OK Arenduskeskus.
- Steele, J. L., Meredith, K. S., Temple, C. & Walter, S. (1999), Lugemine ja kirjutamine iseseisva mõtleja kujunemiseks, III–VIII käsiraamat, OK Arenduskeskus.
- Tree Journal (1997), Science Activity, Houghton Mifflin Company, http://www.eduplace.com/rdg/gen_act/nature/tree.html.
- Voltein, E. (1998), Mida teha pildiga?, avaldatud: M. Reidolv (toim), Kuma I: artiklite kogumik (lk 62–65), Tartu Õpetajate Seminar.